

ผลการสำรวจและประมวลผลกระทบในด้านบวกและด้านลบของรายการ

ในการสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ชมรายการโทรทัศน์เด็ก ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ชมทั้งชายและหญิง และเป็นผู้ชมทั้งที่เคยมีและไม่เคยมีประสบการณ์ “เด็ก” ในชีวิต ทั้งนี้เพื่อให้ได้มุมมองและทัศนคติจากกลุ่มคนที่มีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน นอกจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณลักษณะดังกล่าว ผู้วิจัยยังได้พยายามคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการสื่อถึงกลุ่มเป้าหมายคือ มีทั้งบุคคลที่มีบุตรเล็กๆ บุคคลที่ขับรถและผู้โดยสาร บุคคลที่เกี่ยวข้องกับทางเพศ เช่น ต้องเดินทางหรือทำงานในเวลาดึก อายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 22-42 ปี และเนื่องจากเนื้อหาของรายการส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม คือการชิงทรัพย์ ภัยทางเพศ การทำร้ายร่างกาย รวมทั้งสิ้น 18 ตอน ซึ่งมากกว่าอุบัติเหตุและเนื้อหาประเภททั่วไป ผู้วิจัยจึงได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำรวจ ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเรื่องราวอาชญากรรมมากที่สุดบุคคลหนึ่ง

โดยในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้มุ่งประเด็นถึงเรื่องผลกระทบของรายการเด็กใน 3 ประเด็นคือ

1. ประโยชน์ที่ได้จากการดูรายการ
2. ความวิตกกังวลเกินจริงที่เกิดขึ้นจากการดูรายการ
3. การนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่คนร้าย

สำหรับวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ชม ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group Interview) และสัมภาษณ์แบบบุคคล (Face to Face) ในกลุ่มของเจ้าหน้าที่สำรวจ

1. ประโยชน์ที่ได้จากการดูรายการ

- ความคิดเห็นของผู้ชมรายการ

“ระมัดระวังตัวมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องการช้ยา เรื่องไฟฟ้า คือต้องป้องกันไว้ก่อน ไม่ใช้มาแก็ที่ปลายเหตุ นอกจากนี้ยังทำให้รู้สึกว่าการช่วยเหลือคนเป็นสิ่งสำคัญ”

“ได้ดูประสบการณ์ของคนอื่น รู้ว่ามีเหตุการณ์แบบนี้เหมือนกัน แต่ก็ไม่ได้คิดว่าจะนำมาใช้อะไร เพราะชีวิตตัวเองไม่ได้เสี่ยงขนาดนั้น”

“สนุก ได้รู้เห็นเรื่องราวของคนอื่น มีอยู่ครั้งหนึ่งบังเอิญได้ดูรายการคอนแพ็คฯ แล้วว่าน้องที่ทำงานเกิดแพ็คฯ พอพูดว่าแพ็คฯ พี่รีบคว้าพาไปโรงพยาบาลทันที ยิ่งบอกว่าหายใจไม่ออก อาการเดียวกัน เลยยิ่งตกใจ อย่างเรื่องลูกนี่จะระวังมาก จะเก็บของในบ้านให้หมดอะไรที่คิดว่าจะเป็นอันตราย เช่นเรื่องมีด”

“ได้เรียนรู้ชีวิตคนอื่น”

“คุณเพราะไม่มีอะไรอย่างอื่นคุณ และคิดว่ารายการนี้มีสาระมากกว่ารายการอื่น อย่างขับรถก็ยังขับรถเร็วเหมือนเดิม เพียงแต่ระวังมากขึ้น”

“ช่วยเตือนสติในการทำอะไรก็ตาม”

- ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

“ในความเป็นจริง เหตุการณ์แต่ละอย่าง แตกต่างกันไปในแต่ละอย่างแต่ละเหตุการณ์ แต่ละสถานที่ ไม่สามารถนำมาใช้ด้วยกันได้ แต่บางครั้งก็ช่วยได้ เป็นข้อมูลให้ระวังแต่ก็ยังไม่สามารถใช้ได้ทั้งหมด อยากให้นำเสนอเนื้อหาแบบเจาะลึกจริงๆ ในแง่การป้องกันมากกว่า”

“มีประโยชน์ในการป้องกันให้บุคคล เตือนให้บุคคลระมัดระวังในระดับเบื้องต้น ทั้งนี้เพราะถ้าฟังจะฟังเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่อย่างเดียวยังไม่ได้ คงต้องฟังตนเองก่อน เพราะไม่เช่นนั้น โอกาสที่จะเกิดขึ้นก็คงจะมากขึ้น จะต่างจากรายการประเภทอื่น เช่น ร่วมด้วยช่วยกัน คือ เฉียดเน้นในเชิงป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีก แต่สำหรับประเภทร่วมด้วยช่วยกัน จะเน้นที่การจัดการกับเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น แต่มีได้เน้นการป้องกันเหตุการณ์”

“คิดว่ามีประโยชน์ เป็นอุทาหรณ์สอนคนอื่นว่าถ้าเจอเหตุการณ์แบบนี้ ต้องระวังอย่างไร เป็นสิ่งดีถ้าเตือนภัยให้ประชาชนต้องป้องกันตนเองไว้ก่อน เพราะอัตราส่วนตำรวจ 200,000 คนต่อประชาชน 60 ล้านคน คงไม่เพียงพอ รายการนี้จะสอนให้คนระวังป้องกันตนเองมากขึ้น คิดก็จะมีน้อยลง ตำรวจก็จะสามารถไปดูแลพื้นที่ที่มีคดีมากๆ เกิดเหตุมากๆ”

“คิดว่ารายการจะทำหน้าที่ได้ดีกว่าตำรวจ โดยเฉพาะพิธีกรจะสร้างความน่าสนใจได้และทำได้ในวงกว้างกว่า เป็นรูปแบบที่น่าสนใจทำให้คนติดตาม เมื่อเทียบกับความพยายามของตำรวจ คนจะไม่ค่อยสนใจ การทำรายการเช่นนี้จึงสามารถทำได้ในวงกว้างกว่า”

2. ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้น

- ความคิดเห็นของผู้ชมรายการ

“ทำให้ระวังตัวมากขึ้น เริ่มชอบสังเกตคนรอบข้างมากขึ้น แต่ไม่ถึงกับรู้สึกว่าย่ำ ใด้นี้ไม่น่าไว้ใจ แต่จะทำให้เราเตรียมตัวป้องกัน รู้สึกว่าไม่รู้ แต่บางครั้งคุณแล้วก็บั่นทอนจิตใจทำให้ไม่อยากจะจริงๆ แล้วรายการนี้ไม่บอกอะไรเลย ทำให้บางครั้งปฏิเสธที่จะดูไปเลย เพราะอยากเลี่ยงไม่ดูอะไรที่มันหตุ”

“ระแวงแต่ยังไม่ถึงกลับมองโลกในแง่ร้าย เป็นผลดีมากกว่าทำให้เราคิดว่า ถ้าเกิดอย่างนี้เราจะทำอะไร เป็นการเตรียมตัวไว้ล่วงหน้า”

“รู้สึกว่าเป็นผลเสียต่อตัวเองมากๆ ทุกวันนี้ดูเรื่องพวกนี้มากๆ ก็จะเกิดความรู้สึกหวาดระแวงมาก มากเกินกว่าที่เราเคยเจอในชีวิตประจำวัน ทุกวันนี้บอกตามตรงว่าระแวงกระทั่งไม่กล้าแม้แต่จะเข้าบ้านตัวเองเวลากลับบ้านคนเดียวแล้วยังไม่มีใครอยู่บ้าน คนเดินตามมานิดหนึ่งก็จะระแวงละว่า เอ๊ยเดินตามมาทำไม ผมมีความรู้สึกว่าย่ำมันอยู่รอบตัวไปหมด ฟ้าผ่ายังกลัวเลย”

“ไม่ถึงกลับวิตก แต่ทำให้เราต้องเตรียมตัวไว้ว่าถ้าเป็นเรา เราจะทำอะไร”

- ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

“ก็น่าจะมีบ้าง ทำให้คนกังวลกลัวภัยจะมาถึงตนเอง”

“คงไม่ เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วเป็นของจริง คงต้องยอมรับและป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีก ความวิตกกังวลจะเป็นจุดดีในการนำมาใช้ป้องกันตนเองและญาติพี่น้องมากกว่า”

“ถ้าเกินความจริง ก็อาจทำให้หวาดระแวง สภาวะทางจิตของคนไม่เท่ากัน ผมว่าขึ้นอยู่กับตรงนี้ บางคนอาจจะกลัวเกินเหตุ แต่จริงๆ แล้วรายการอื่นที่เขาดูแล้วขวัญผวกว่าก็มี”

3. การนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่คนร้าย

- ความคิดเห็นของผู้ชมรายการ

“ในรายการไม่ได้บอกอะไรละเอียดมาก แต่ก็เป็ข้อมูลให้แกคนร้ายได้ แต่ก็เป็สองแง่ คือทั้งคนร้ายและคนดี”

“ไม่น่า เพราะคนดูเขารู้กันทั่วประเทศแล้ว คนร้ายไม่น่าใช้วิธีเดิมๆ แล้วเชือดเป็นมูมมองของคนถูกกระทำ ไม่ใช่คนร้าย วิธีการก็ไม่ละเอียด”

“กระตุ้นให้คนร้ายคิดวิธีใหม่ๆ แต่บางครั้งได้ผลก็เพราะคนที่โดนไม่ใช่คนเดิมๆ”

“เป็นวิธีให้คนร้าย แต่ถ้าไม่เอามาเล่า คนดีๆ ก็จะไม่รู้ว่ามီးอะไรแบบนี้ด้วยหรือ”

- ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

“การชี้แนะหรือบอกว่าพฤติกรรมของคนร้ายทำอะไรบ้าง มองในแง่บวกก็มีประโยชน์กับสังคม แต่มองในแง่ลบแน่นอนว่าคนร้ายกลุ่มที่มีพฤติกรรมเช่นนั้น เขาต้องมีการปรับปรุง วิธีการแน่นอน เฮ้ย อย่างนี้รายการนี้ออกแล้ว เราทำไม่ได้แล้วนะ ในขณะที่เดียวกันคนที่มีจิตใจเป็นมิถิลาซัพก็อาจจะเอาไปลอกเลียนแบบได้ แต่คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ไม่น่าเยอะ หนังสืออาชญากรรมต่างประเทศมีส่วนมากกว่า ทำเหมือนในหนังสือ”

“การนำเสนอในมูมมองของคนที่ประสบเหตุ ถือเป็นสิ่งที่สามารถนำเสนอได้อยู่แล้ว เพราะไม่ใช่การนำเสนอวิธีการทำงานของตำรวจ แต่เล่าถึงสิ่งที่คนร้ายกระทำกับเขา เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ในแง่การนำเสนอข้อมูลในคนร้าย ผมมองว่า คนดูรายการนี้ก็ทั้งดีและไม่ดี แต่คนดีที่ดูรายการนี้น่าจะมีมากกว่า และจะได้นำไปถ่ายทอดต่อๆ กันว่า เรื่องแบบนี้ก็มีด้วย ต้องระวัง”

“ถ้านำเสนอวิธีการที่ทำมาตั้งนานแล้ว แม้แต่คนร้ายก็ยังไม่รู้ ผมไม่คิดว่าเป็นการชี้แนะส่วนใหญ่ จะตามหลังคนร้าย ยกเว้นเป็นวิธีใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยเกิด เพราะวิธีพวกนี้หนังสือเขาเสนอไปถึงไหนแล้ว ก็มีบ้างตัวอย่างที่เลียนแบบจากในหนังสือฝรั่ง”